

VIDEREFØRING OG DRIFT AV PROSJEKTET ØNSKEBOK

-

Beskrivelse av konseptet

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1 INNLEDNING.....	4
1.1 OM ABM-UTVIKLING.....	4
1.2 OVERORDNET BEHOV	4
1.3 SITUASJONEN I DAG.....	5
1.3.1 Drift.....	5
1.3.2 Leserne.....	6
1.3.3 Tekniske løsninger.....	7
1.3.4 Bruk.....	7
1.4 BAKGRUNN	7
1.4.1 Historikk.....	7
1.4.2 Problemstillinger	8
1.4.3 Hvorfor i Norge?.....	8
1.5 MÅL MED ANSKAFFELSEN	8
1.6 KVALITETSKRAV	9
2 TILBUDS- OG ANSKAFFELSESPROSESSEN	10
2.1 FREMDRIFTSPLAN FOR FASEN FREM TIL TILDELING AV KONTRAKT	10
2.2 FREMDRIFTSPLAN FOR OVERFØRING/UTFASING AV PROSJEKTET FRA ABM-UTVIKLING.....	10
2.3 TILBUDET	10

VEDLEGG:

Bilag 1: Markedsføringsoversikt

1 Innledning

Ønskebok.no (www.onskebok.no) er et nettsted for formidling av litteratur til ungdom og unge voksne. Her er det leseropplevelsen, ikke den enkelte boka eller forfatteren som står i sentrum. I tillegg til å kunne søke på leseropplevelsen du ønsker, kan du finne fram til bøker - romaner, noveller, dikt og tegneserier - der hovedpersonen har den alderen, etniske bakgrunnen eller seksuelle legningen du helst vil lese om. Du kan også velge å bare søke i bøker på nynorsk eller bøker som er filmatisert eller også foreligger som lydbok. Ønskebok har til nå blitt drevet av ABM-utvikling.

1.1 Om ABM-utvikling

ABM-utvikling skal være et strategisk utviklingsorgan, og arbeide med felles utviklings- og samarbeidstiltak og med sektorspesifikke utfordringer for de tre sektorene arkiv, bibliotek og museum. Kultur- og kirke departementet (KKD) har det overordnede ansvaret for ABM-utvikling.

ABM-utvikling har som visjon å gi kunnskap og opplevelser for alle. Vårt verdigrunnlag bygger virksomheten på ytringsfrihet, mangfold, dialog og toleranse.

Organisasjonens hovedmål er at vi skal styrke arkiv, bibliotek og museum som aktive og aktuelle samfunnsinstitusjoner.

En av ABM-utviklings målsettinger er å styrke litteraturformidlingen, spesielt med vekt på kulturfondbøker.

1.2 Overordnet behov

Abm-utvikling har siden 2005 utviklet tjenesten Ønskebok etter engelsk modell fra selskapet "Opening the book" og deres tjeneste Whichbook. ABM-utvikling bruker konseptet ønskebok.no under lisens av Opening the Book (OtB).

Fra og med 1. mars 2009 er det et ønske om å forankre tjenesten i et operativt bibliotekmiljø. ABM-utvikling vil i perioden fra 2009 være bevilgende organ, ikke driftere av tjenesten. Det kan søkes om støtte til prosjektet årlig etter ABM-utviklings ordinære retningslinjer for støtte av tiltak. Forpliktelser ved å motta støtte er som følger:

Institusjoner som tar i mot støtte plikter å få fram at prosjektet blir støttet av ABM-utvikling i presentasjoner og rapporter. Det er en forutsenning at deltakerne i prosjektet ved senere anledninger stiller opp på kurs/seminar/workshops for å formidle erfaringer fra prosjektet. Det stilles krav om at rapportering og regnskap følger reglene i Statens økonomireglement.

Standarder og kunnskap som kommer ut av prosjektet skal stilles til disposisjon for andre i abm-sektoren.

Fase 1 av prosjektet er gjennomført, og vi ber herved om tilbudsom svarer til fase 2 av prosjektet.

Beskrivelse av funksjonalitet og behov

Fase 1 – Konseptutvikling

- Det er blitt kjøpt lisenser for utvikling av en norsk modell etter ”Whichbook” Denne avtalen går frem til 01.09.2010.
- Etablert organisasjon med ønskeboklesere og egen redaksjon
- Det er lagt inn 1500 bøker i basen per 1.10.08
- Ønskebok er bredt markedsført i 2008 (se bilag 1)

Fase 2 – Videreutvikling av prosjektet.

- Kvalitetssikre innholdet i databasen
- Velge ut hvilke titler som skal legges inn i basen
- Evt rekruttere nye ønskeboklesere hvis behov
- Arrangere kurs for ønskebokleserne
- Følge opp ønskebokleserne
- Holde kontakt med Opening the book i spørsmål om endringer og utvikling av innholdsproduksjonen i ønskebok.no
- Ny driftsorganisasjon må etter at ABM-utvikling sin avtale med Opening the Book (OtB) utgår, forhandle ny lisensavtale på selvstendig grunnlag etter at den nåværende kontrakten utløper i 2010.

ABM-utvikling vil kunne bistå prosjektet nært i en overgangsfase, men denne vil fases ut og etter hvert begrenses frem mot 2010 hvor den aktuelle organisasjonen på selvstendig grunnlag står for avtaler med OtB.

Ønskebok er en av flere digitale bibliotekstjenester ABM-utvikling ser som naturlig del av Norsk digitalt bibliotek. I dag finnes det ikke permanente statlige støtteordninger for slike tjenester. Det ventes en avklaring av dette i forbindelse med politisk behandling av den kommende stortingsmeldingen om bibliotek.

1.3 Situasjonen i dag

Ønskebok.no har vært tilgjengelig på nett siden 26. september 2007.

1.3.1 Drift

Ønskebok drives pr i dag av en prosjektleder (ansatt i ABM-utvikling) og en redaksjon bestående av fire medlemmer med lang og sammensatt erfaring med bibliotek.

Redaksjonens oppgaver:

- Ansvar for å sjekke at hver post som gjøres tilgjengelig på nettet holder den standarden som kreves. Dette gjelder
 - Bokinformasjon
 - Skalering
 - Leserkommentarer
 - Utdrag
 - Paralleller
- Tildeling av oversetter der dette er nødvendig
- Å svare på spørsmål fra ønskeboklesere
- Ansvar for å følge opp at tildelte bøker blir arbeidet med og kommer på nett
- Å bidra som arbeidsgruppe og diskutere endringer og forbedringer av ønskebok.no

Ytterligere seks redaktører er pr. 1. desember 2008 under opplæring. Hvorvidt det utarbeides en ordning med fast honorert redaksjon eller at redaktørene arbeider mer på frilansbasis, må avklares i avtalen med den som overtar ansvaret for Ønskebok.

Leder for tjenesten har ansvar for markedsføring av Ønskebok, å vurdere og velge bøker som skal inn i basen samt fordele dem til leserne, økonomi, opplæring av lesere, kontakt med studenter og andre med interesse for prosjektet og kontakten med Opening the Book.

1.3.2 Leserne

Bibliotekansatte i hele landet står for innleggingen av data. De har fått spesialopplæring i konseptet, slik at basen skal være konsistent og gjenkjennelig. Opplæringen har bestått av to heldagssamlinger med OtB og minimum tre innleveringer med personlige tilbakemeldinger. Leserne har også deltatt på årlige fellessamlinger med OtB og Ønskebokredaksjonen.

Pr. november 2008 har Ønskebok 42 godkjente lesere og 16 som er i gang med opplæring. De fleste av disse vil antagelig bli godkjente lesere før 2009. Leserne legger inn i snitt 12 bøker hver i året, ca 500 bøker til basen.

De godkjente leserne underskriver en kontrakt med følgende plikter og rettigheter:

- Leseren skal ha lagt inn og fått godkjent minst 20 bøker i basen før hun/han eventuelt slutter som Ønskebokleser.
- Arbeidet med bøkene honoreres etter samme satser som utbetales medlemmer av Norsk kulturråds vurderingsutvalg, pt 850,- pr voksenbok, 500,- pr barne-, ungdoms eller lettlestbok.
- Dersom leseren også fungerer som oversetter for Ønskebok, skal dette arbeidet honoreres, pt 50,- pr oversettelse.
- Honorar kan kreves når boka er godkjent av redaktør og ligger tilgjengelig på nettstedet.
- Skaleringer, kommentar og paralleller skal være så komplette og gjennomarbeidede som mulig før leseren sender arbeidet sitt til redaktør.
- Ønskebok.no har alle rettigheter til skaleringer, leserkommentarer og paralleller etter at honorar er utbetalt og kan endre og bruke disse elementene etter behov.

1.3.3 Tekniske løsninger

Ønskeboks base ligger på serveren til Opening the Book i England. De bistår også med support. Det har foreløpig ikke kommet fram noen løsninger som har gjort det mer praktisk eller økonomisk å flytte driften til Norge.

Ønskebok er direkte linka opp til alle norske biblioteksystemer via Open URL. På den måten er alle bøker som er lagt inn i Ønskebok søkbare hos de fleste norske bibliotek.

Ønskebok finnes i full versjon på både bokmål og nynorsk. Enkelte ønskeboklesere fungerer som oversettere og sørger sammen med redaktørene at leserkommentarer og lignende foreligger på begge målformer.

Ønskebok.no er universelt utformet. Arbeidet med dette har foregått sammen med bla MediaLT.

1.3.4 Bruk

15.444 unike brukere har vært innom ønskebok.no fra 1. januar til 31. august 2008. Bruken av Ønskebok har gått ned i løpet av året (46,6 % færre unike brukere i august enn i januar), men det kan se ut som de som brukte nettstedet i august brukte mer tid og gikk mer i dybden enn tidligere besøkende. Transittstoppfrekvensen (dvs antall besøkende som forlater nettstedet fra åpningssida uten å gå videre inn på nettstedet) har gått ned med 20 %, det samme har antall besøkende som bruker 0-10 sekunder på nettstedet. Begge disse tallene underbygger at det er interesserte besøkende som kommer til Ønskebok. 66 % av dem som besøkte Ønskebok i august var nye besøkende. Dette er den største andelen nye besøkende nettstedet har hatt siden lansering, og hvis disse blir faste besøkende, vil det føre til økt bruk på sikt.

De fleste som finner fram til Ønskebok gjør det via henvisninger på andre nettsteder (47 % i august). I januar var topp 10 henvisningssider bare skole- og biblioteksider, i august hadde også noen funnet fram via sol.no og ung.no. 36 % av de besøkende gikk direkte til Ønskebok. 16 % har funnet fram til Ønskebok via søkemotorer.

1.4 Bakgrunn

1.4.1 Historikk

La låneren være i sentrum eller "putting readers first" er filosofien bak Whicbook-konseptet. Organisasjonen Opening the Book i England utarbeidet et helhetlig konsept der de tok lånerens ønsker på alvor. Basen laget de ved hjelp av skrivelystne, formidrende bibliotekarer. Kategoriene som er valgt er hentet fra psykologien og oversatt til vanlig engelsk dagligtale. Dette er et helt unikt produkt, da innfallsvinkelen er fra leserens

ståsted. Litteraturen kommer fram til folk som vanligvis ikke finner den. Dette er også et godt redskap for bibliotekarene.

Konseptet var nøye planlagt:

de har studert mediebruk og går etter følgende prinsipper:

- target (hvem er målgruppe)
- voice (hvordan du snakker til hvem)
- lots to do (det må være aktivitet fra brukerens side)
- ”3 clicks and you’re dead” – det betyr at man må få brukerens interesse skjerpet fra første stund. Her er Whichbook flinke: de har valgmuligheter på frontsidene. Det skal heller ikke oppstå noen forvirring, så det du søkte på blir værende i bildet, samtidig som du får opp søkeresultatet, dvs. ikke masse fram- og tilbakeklikking.
- fokusgrupper. Konseptet er testet ut og blir hele tiden evaluert av fokusgrupper som kommer med tilbakemeldinger.

1.4.2 *Problemstillinger*

- Kulturfondbøkene blir ofte stående uformidlet i bibliotekene. Dette må det gjøres noe med og Ønskebok er en måte å ta tak i denne problemstilling på.
- Bibliotekarenes bokkunnskap får sterk konkurranse fra bl.a. nettbokhandlere og også Google, med Google-print. Her må bibliotekene komme på banen og synliggjøre sin fagkompetanse. Ønskebok har vært en del av ABM-utviklings satsing på dette i Norge.

1.4.3 *Hvorfor i Norge?*

Det var fire mål for dette:

- 1) Formidle nyere norsk skjønnlitteratur. Kulturfondbøker, voksen + ungdomsbøker
- 2) Få bibliotekarenes bokkunnskap synliggjort
- 3) Få folk som ikke nødvendigvis leser til å bli interesserte i å lese
- 4) Få en kvalitativ god innholdproduksjon i NDB og Kulturnett

1.5 *Mål med anskaffelsen*

ABM-utvikling har i dag en kontraktsavtale med OtB tom. 1. september 2010. I løpet av denne perioden vil ABM-utvikling kunne støtte driftsorganisasjon med midler til tjenesten. Etter 1.9.2010 vil ansvaret for kontrakter med OtB ligge hos den aktuelle driftsorganisasjonen. Det vil kunne være aktuelt med driftstilskudd fra ABM-utvikling også etter denne datoen.

1.6 Kvalitetskrav

I forbindelse med at prosjektet nå skal fases ut til en operativ driftsorganisasjon er det viktig for ABM-utvikling å forankre tjenesten i et bibliotekfaglig kompetent og robust miljø. Det vil bli stilt krav til organisasjonens prosjekt- og litteraturkompetanse. Kjennskap til og kompetanse innenfor leserorientert litteraturformidling vil være sentralt.

Som følge av at Ønskebok har nær kontakt med OtB, blant annet i forbindelse med lisenser og support, er det viktig for prosjektets kommunikasjon at man er inneforstått med at denne dialogen må føres på engelsk.

Ønskebok skal være en felles, nasjonal tjeneste. Motivasjon og evne til å drive prosjektet på denne måten vil tillegges vekt.

Ideer for videreutvikling av Ønskebok og for videre markedsføring av konseptet må presenteres i søknaden.

Leder av tjenesten må fylle kompetansekravene i avtalen med OtB. ABM-utvikling vil bidra til at denne opplæringen finner sted.

2 Tilbuds- og anskaffelsesprosessen

2.1 Fremdriftsplan for fasen frem til tildeling av kontrakt

Vi ser for oss at anskaffelsesprosessen vil bli kjørt etter følgende plan:

Trinn	Aktivitet	Frist
1	Utsendelse av invitasjon om å melde interesse	19.12.08
2	Frist for å melde interesse	19.01.09
3	Informasjonsmøte for interesserte	22.01.09
4	Søknadsfrist	15.02.09
5	Vedtak innen	01.03.09

Fremdriftplanen kan endres.

2.2 Fremdriftsplan for overføring/utfasing av prosjektet fra ABM-utvikling

ABM-utvikling sin målsetning er at prosjektet Ønskebok er utfaset fra egen organisasjon innen 1. mars 2009. Det vil være anledning for at tilbyder kan be om en viss opplæringsfase under forutsetning at man innen avtalt tid har en fast prosjektleder/driftsansvarlig i funksjon.

2.3 Tilbudet

Interesserte inviteres til felles informasjonsmøte 22.01.09. Etter dette er frist for innsendelse av søknad 15.02.09.

Adresse for forsendelse av tilbudet er:

ABM-utvikling
Postboks 8145 Dep
0033 Oslo
Merket "Tilbud Ønskebok"

Besøksadresse: Observatoriegata 1b, Oslo

Bilag 1:

Markedsføring av Ønskebok 2008

Når?	Hvor?	Hva?
08.03	Bibliotekmøtet i Bergen	Presentasjon av Ønskebok som verktøy for formidling av kulturfondbøker på litteraturformidlings-seminar
Mars	Facebook	Opprettelse av gruppe med ukentlige oppdateringer og månedlige konkurranser
11.04 og 25.04	Litteraturhuset	Presentasjon av Ønskebok til minoritetsungdom og lærere på seminaret Lost in translation i regi av Foreningen !les
15.04	NRK2	Intervju på Sveip
18.04	Bibliotekdagene i Buskerud	Innlegg. Tittel: Ønskebok – veien videre
28.04	Drammen videregående skole	Presentasjon for norsklærere
03.05	www.tegneseriensdag.no/	Omtale av Ønskeboks markering av tegneseriens dag
07.-09.05	NKUL	Demonstrasjon på stand
28.-29.05	Litteraturfestivalen på Lillehammer	Stand på bibliotekseminaret
25.-29.06	Skeive dager i Oslo	Stand på Pride Park
12.09	SKRYT!-konferansen i Asker	Stand
19.09	Foreldrenettet.no	Presentasjon av Ønskebok
Oktober	Bok og bibliotek nr 5-2008	Artikkel av Oddmund Kårevik om Ønskebok på Pride Park
10.04	Life-magasinet	Mini-artikkel om Ønskebok
21.-23.11	Bokmessa	Presentere Ønskebok på seminar 21.11, på stand alle dager

I tillegg har Ønskebok blitt presentert for skoleklasser og lignende av ønskeboklesere uten at prosjektleder har vært involvert.